

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/219/2021
Identifikačné číslo spisu:	4618201753
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4618201753.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a sudcov JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobkyne Mgr. M. I., narodenej X. B. XXXX, Ž., I. XX, zast. Advokátska kancelária GEREK & MESSINGEROVÁ, s.r.o., Banská Bystrica, Horná Strieborná 4, IČO: 47 253 011, proti žalovanej Základná škola Pohronský Ruskov, Pohronský Ruskov, Hlavná 120, IČO: 37 864 475, zast. advokátkou JUDr. Luciou Sklenárovou, Žiar nad Hronom, SNP 94, o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 11Cpr/27/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. októbra 2019 sp. zn. 5CoPr/3/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 11. apríla 2019 č. k. 11Cpr/27/2018-79 zamietol žalobu žalobkyne a priznal žalovanej náhradu trov konania v plnej výške.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nemal za preukázanú dôvodnosť podanej žaloby žalobkyňou. Strany sporu v konaní zhodne uviedli, že výpoveď bola daná a zároveň aj doručená žalobkyni riadne v písomnej forme v jeden deň, t. j. 29. mája 2018. Listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa na č. l. 64 až 66, ako aj výsluchom strán sporu a výsluchom svedkýň Mgr. Č. a Mgr. A. bolo preukázané, že predmetná výpoveď bola riadne prejednaná odborovou organizáciou v mieste pracoviska žalobkyne.

1.2. Argumentáciu žalobkyne, že výpoveď jej nebola doručená v lehote podľa § 63 ods. 4 Zákonníka práce č. 311/2001 Z. z. (ďalej aj „Zákonník práce“), t. j. v lehote dvoch mesiacov, kedy sa o dôvode výpovede zamestnávateľ pre porušenie pracovnej disciplíny dozvedel, súd nepovažoval za dôvodnú, pretože plynutie lehoty, na ktoré poukazuje žalobkyňa sa vzťahuje na výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce a nie na výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. d/ Zákonníka práce, pre ktorý aj žalovaná pracovný pomer so žalobkyňou ukončila. Uviedol, že výpovedný dôvod ako bol naformulovaný vo výpovedi zo dňa 29. mája 2018 obsahuje skutkové okolnosti tak, že vo svojom

súhrne tvoria skutok nezameniteľný s inými skutkami. Ide predovšetkým o formuláciu, že dňa 12. januára 2017 bola žalobkyňa právoplatne odsúdená na trest odňatia slobody podmienene na tri roky so skúšobnou dobou v trvaní päť rokov, čo sú jedinečné a nezameniteľné údaje v danej veci, ktoré presne korešpondujú s údajmi v registri trestov.

1.3. Súd prvej inštancie mal rovnako za preukázané, že žalobkyňa prestala spĺňať predpoklady ustanovené právnymi predpismi na výkon dohodnutej práce, ktorými predpokladmi podľa § 6 zákona č. 317/2009 Z. z., sa rozumie bezúhonnosť, ktorú bezúhonnosť stratila žalobkyňa tým, že bola právoplatne odsúdená rozsudkom NS SR sp. zn. 5To/11/2016 zo dňa 12. januára 2017 pre úmyselný trestný čin, resp. zločin. Návrh na doplnenie dokazovania výsluchom svedkyne Mgr. K., ako bývalej riaditeľky školy súd zamietol, pretože navrhnutá svedkyňa mala preukazovať okolnosti informovania o jej odsúdení zo strany žalobkyne, pričom táto skutočnosť, resp. jej preukazovanie je pre účel tohto konania nepotrebná a nepodstatná.

1.4. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 9. októbra 2019 č. k. 5CoPr/3/2019-109 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP a žalovanej voči žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že v júni 2009 bol prijatý zákon č. 317/2009 Z. z., ktorý upravuje nielen práva a povinnosti najmä pedagogických a odborných zamestnancov, ale aj predpoklady na výkon pedagogickej a odbornej činnosti. Upresnil, že z dikcie samotného ust. § 9 ods. 1 cit. zákona vyplýva, že za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti. Bezúhonnosť sa preukazuje pred nástupom do zamestnania výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace. Uviedol, že pedagogickým zamestnancom nemôže byť ten, kto bol odsúdený za akýkoľvek úmyselný trestný čin alebo za nedbanlivostný trestný čin, ktorý spáchal v súvislosti s výkonom pedagogickej alebo odbornej činnosti. Bezúhonnosť sa preukazuje pred nástupom do zamestnania a okrem toho, že splnenie je predpokladom prijatia do pracovného pomeru, je predpokladom aj pre jeho ďalšie trvanie. Odvolací súd poznamenal, že zákon vo svojich ustanoveniach neupravuje konkrétnejšie lehotu, v ktorej by si zamestnanec mal splniť svoju oznamovaciu povinnosť ohľadne straty bezúhonnosti, resp. podania obžaloby voči nemu za spáchanie úmyselného trestného činu alebo trestného činu spáchaného z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti, avšak má sa tak stať bezodkladne.

2.2. V prejednávanej veci mal odvolací súd bez pochybnosti zrejmé, že žalobkyňa spáchala úmyselný trestný čin v štádiu pokusu, za ktorý bola právoplatne odsúdená, a preto nemôže byť s poukazom na ust. § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. bezúhonná. Odvolací súd považoval za nedôvodnú námietku žalobkyne, že jej trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s pedagogickou činnosťou, vzhľadom na charakter spáchaného trestného činu, ktorý bol úmyselný.

2.3. Súd prvej inštancie aj z hľadiska špecifikácie výpovedného dôvodu pre žalobkyňu vo výpovedi zo dňa 29. mája 2018 správne výpovedný dôvod kvalifikoval tak, že predmetná výpoveď spĺňa formálne náležitosti, nakoľko výpovedný dôvod vo výpovedi obsiahnutý je nezameniteľný.

2.4. O náhrade trov tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

3.1. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 a jeho gramatickým výkladom. Argumentovala, že odvolací súd v bode 17. konštatuje a robí právne závery z dikcie samotného ust. § 8 ods. 1, pričom v texte je podľa nej uvedené, že „Za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, (dokladá interpunkčné znamienko čiarka, ktorá v texte zákona nie je) alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti“. Vzhľadom na to, že v citovanom ustanovení zákona za slovom čin nie je čiarka, ale len slovo „alebo“ dotýka sa potom konštatovanie v tomto smere

oboch kategórii, teda či už spáchaného úmyselného trestného činu alebo nedbanlivostného trestného činu.

3.2. Dovolateľka má za to, že správne znenie o bezúhonnosti v § 9 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch je: „Za bezúhonného sa na účely tohto zákona považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti.“ Uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Bezúhonnosť v citovanom ustanovení je vymedzená situáciou, že trestná činnosť nesúvisí s pedagogickou činnosťou, čo je v danej veci nepochybne dané.

3.4. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu aj okresného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že s podaným dovolaním, ako i jeho dôvodmi nesúhlasí. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol a priznal žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je prípustné, ale nie je dôvodné.

6. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), preto neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

7. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

8.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8.2. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nezakladá samo tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá nebola dosiaľ dovolacím súdom vyriešená; určujúcim je až záver (zistenie) dovolacieho súdu, že odvolací súd skutočne riešil otázku, ktorá ešte nebola predmetom posúdenia dovolacím súdom. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť tvrdenia žalobkyne o prípustnosti jej dovolania v zmysle tohto ustanovenia.

9. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Dovolateľ musí uviesť, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia a ako mala byť správne riešená.

10. V danom prípade posudzujúc dovolanie žalobkyne podľa vyššie uvedených kritérií a v rozumnej miere podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v snahe autenticky porozumieť jeho textu ako celku (viď nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nález sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 09. júna 2020) je možné vyvodiť, i keď samotné dovolanie neobsahuje výslovne formálne položenú právnu otázku, že dovolanie spĺňa požiadavku jednoznačnej identifikácie relevantnej právnej otázky v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolateľka namietala aplikáciu a gramatický výklad § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z., v ktorého texte je uvedené, že za „bezúhonného sa považuje ten, kto nebol

právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti“, keďže za slovom čin nie je čiarka, ale len slovo „alebo“ dotýka sa potom konštatovanie v tomto smere oboch kategórií zavinenia, teda či už spáchaného úmyselného trestného činu alebo nedbanlivostného trestného činu. Dovolateľka takto spôsobom dostatočne určitým v dovolaní nastolila právnu otázku dosiaľ neriešenú dovolacím súdom. Prípustnosť jej dovolania preto z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vyplýva.

11. Po prijatí záveru o prípustnosti dovolania pristúpil dovolací súd k posúdeniu, či je dovolanie aj dôvodné, to znamená, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 432 ods. 1 CSP (nesprávne právne posúdenie veci).

12. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. Ako vyplýva z dovolania žalobkyňa považuje za nesprávne právne posúdenie veci to, že odvolací súd síce aplikoval správnu právnu normu - ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z., ale podľa jej názoru ju vyložil nesprávne, keď vychádzal z právneho záveru, že za bezúhonného sa považuje osoba, ktorá nespáchala akýkoľvek úmyselný trestný čin, alebo trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti, ale podľa jej názoru v súvislosti úmyselným trestným činom musí ísť o taký trestný čin, ktorý bol spáchaný v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti v zmysle rovnako ako v prípade nedbanlivostného trestného činu v zmysle cit. ustanovenia.

14. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 317/2009 Z. z.“) za bezúhonného sa na účely tohto zákona považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti. Bezúhonnosť sa preukazuje pred nástupom do zamestnania výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace.

14.1. Podľa citovaného ustanovenia zákona č. 317/2009 Z. z. stratí pedagogický zamestnanec bezúhonnosť na základe dvoch zákonných alternatív, a to právoplatného rozsudku, ktorým bol odsúdený: 1/ za akýkoľvek trestný čin, ktorý spáchal úmyselne (jedna alternatíva) alebo 2/ za taký trestný čin, ktorý spáchal z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti (druhá alternatíva). Ak by sa súvislosť s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti vyžadovala aj pri úmyselných trestných činoch, potom by zákonodarca výslovne nerozlišoval z hľadiska zavinenia úmyselné trestné činy a trestné činy spáchané z nedbanlivosti a používal by len všeobecný pojem „trestný čin“.

15. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd spolu s okresným súdom pri interpretácii ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. správne aplikovali gramatický, resp. jazykovo-gramatický výklad ako priamočiary výklad právnej normy vychádzajúci z jej slovného textu, pri ktorom sa vychádza zo štruktúry vety, rozoberajú sa vzťahy medzi jednotlivými časťami súvetia i jednotlivých viet, čo použité výrazy obvykle znamenajú atď. Ide o jednu zo základných výkladových metód na zisťovanie (objasňovanie) zmyslu a obsahu platných právnych noriem za účelom ich správneho praktického používania. Výkladom zisťujeme nielen obsah právnych noriem, ale aj ich zmysel, t. j. cieľ, aký norma sleduje, resp. úlohu plní. Cieľom zákona č. 317/2009 Z. z. bol záujem na ochrane dieťaťa a vytvorenie takého legislatívneho prostredia, ktoré by túto ochranu dieťaťa umožnilo. Súd nižšej inštancie v zmysle uvedeného správne uplatnil podľa rozsahu právnej normy stanovenej výkladom doslovný (teda nie extenzívny, ani reštriktívny) výklad, ktorý znamená, že rozsah právnej normy vyjadrený v texte a rozsah právnej normy vyplývajúci z výkladu sú totožné. Doslovný výklad by mal byť pri interpretácii právnej normy v zásade pravidlom, pretože najviac zodpovedá skutočnému obsahu interpretovanej právnej

normy. Je zrejme, že zákonodarca tým, že v ustanovení § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. jednoznačne uviedol, že „za bezúhonného sa na účely tohto zákona považuje ten, kto nebol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti.“, teda, že použil obe formy zavinenia vylučujúcim spôsobom, keď úmysel sa vzťahuje na (akýkoľvek) trestný čin, ale nedbanlivosť sa vzťahuje na trestný čin spáchaný v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti. Vychádzajúc z predpokladu racionálneho zákonodarcu a aplikujúc logický výklad, ak by zákonodarca mienil, aby sa za bezúhonného pokladala osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená za trestný čin spáchaný akoukoľvek formou zavinenia v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo s výkonom odbornej činnosti, teda úmyselný aj nedbanlivostný trestný čin, tak by logicky nepoužil diferenciáciu formuláciou zákonného ustanovenia „úmyselne alebo z nedbanlivosti“, ale mohol by použiť napríklad formuláciu „čo aj z nedbanlivosti“, prípadne by použil ako bolo vyššie uvedené len všeobecný pojem „trestný čin“.

15.1. Dovolací súd podporne odkazuje aj na legislatívne pravidlá tvorby zákonov, konkrétne prílohu č. 2, ktorú tvoria legislatívno technické pokyny, v zmysle ktorých bodu 5. je stanovené, že „Alternatívy sa vyjadrujú vylučovacou spojkou "alebo", a kde je to vhodné, spojkou "či". (...)“

15.2. Vzhľadom na uvedené je námietka žalobkyne, že v citovanom ustanovení zákona za slovom čin nie je čiarka, ale len slovo „alebo“, potom konštatovanie v tomto smere sa dotýka oboch kategórií trestných činov (spáchaného úmyselného trestného činu alebo nedbanlivostného trestného činu), právne bez významu.

16. Uvedený gramatický a logický výklad podporuje aj teleologický výklad (dynamický, výklad e ratione legis = podľa cieľa a účelu, či zmyslu zákona, hľadania spoločenského konsenzu) opierajúci sa o dôvodovú správu k § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z., z ktorej vyplýva, že: „Predmetné ustanovenie nad rámec zákona o výkone práce vo verejnom záujme, v záujme ochrany detí a žiakov podmieňuje výkon pedagogickej činnosti a odborných činností bezúhonnosťou. Bezúhonným môže byť aj ten, kto spáchal trestný čin z nedbanlivosti, ak ho nespáchal v súvislosti s výkonom pedagogickej alebo odbornej činnosti. Z uvedeného vyplýva, že pedagogickým alebo odborným zamestnancom nemôže byť ten, kto bol odsúdený za akýkoľvek úmyselný trestný čin (pri ktorom bol preukázaný úmysel) a ani ten, kto bol odsúdený za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti, ak bol spáchaný v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti (napr. úraz žiaka zapríčinený zanedbaním pedagogického dozoru). Podmienky bezúhonnosti sa preukazujú pred nástupom do zamestnania a musia byť plnené počas celého trvania pracovnoprávneho vzťahu s pedagogickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom a z uvedeného dôvodu sa ukladá pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi povinnosť oznámiť svojmu zamestnávateľovi stratu bezúhonnosti (...)“

17. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľkou preferovaný výklad ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. nemá logiku ani z pohľadu diferenciácie trestných činov na zločiny a prečiny, nakoľko vychádzajúc z názoru dovolateľky by boli na roveň postavené úmyselné aj nedbanlivostné trestné činy, avšak v prípade zločinu ako závažnejšej „formy“ trestného činu (z hľadiska použitia trestnej sadzby) nie je možná nedbanlivostná forma zavinenia a naopak v prípade prečinu ako menej závažnej formy trestného činu je možná nedbanlivostná, aj úmyselná forma zavinenia. Inými slovami došlo by k zmazaniu hranice medzi závažnosťou trestných činov bez ohľadu na spáchaný trestný čin, čo je zjavne v rozpore z akýmkoľvek výkladom práva.

18. Vyššie uvedené interpretačné prístupy a právne závery najvyššieho súdu sa vzťahujú na právny stav v čase, ktorý bol rozhodujúci pre posúdenie správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

19. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že zákon č. 317/2009 Z. z. bol zrušený zákonom z 10. mája 2019 č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „nový zákon“), ktorý v § 15 ods. 1 výslovne uvádza, že za bezúhonného sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin. Podľa nového zákona sa tak legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstránila možnosť rôzneho výkladu ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z., ktorú bolo - podľa názoru vec prejednávajúceho senátu najvyššieho

súdu - možné (a potrebné) preklenúť už za právnej úpravy zákona č. 317/2009 Z. z., jeho vyššie uvádzaným výkladom.

20. Dovolací súd tak uzatvára, že ustanovenie § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z. bolo potrebné vyložiť tak, že za bezúhonného sa nepovažuje ten kto spáchal akýkoľvek trestný čin úmyselnou formou zavinenia a ten kto spáchal trestný čin v súvislosti s výkonom pedagogickej alebo odbornej činnosti nedbanlivostnou formou zavinenia.

21. Vzhľadom na dosiaľ uvedené preto podľa právneho názoru najvyššieho súdu za správnu odpoveď na otázku nastolenú dovolateľom v dovolaní v prejednávanej veci treba považovať tú, podľa ktorej z hľadiska identifikácie bezúhonnosti pedagogického alebo odborného zamestnanca v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z., je potrebné uvedené ustanovenie vykladať tak, že za bezúhonného sa považuje ten, kto nespáchal akýkoľvek trestný čin úmyselnou formou zavinenia a ten kto nespáchal trestný čin v súvislosti s výkonom pedagogickej alebo odbornej činnosti nedbanlivostnou formou zavinenia.

21.1. Pokiaľ odvolací súd vo vzťahu k dovolateľkou nastolenej otázke v podstatnom uviedol citujúc § 9 ods. 1 zákona č. 317/2009 Z. z., že „(...) z vyššie uvedeného vyplýva, že pedagogickým zamestnancom nemôže byť ten, kto bol odsúdený za akýkoľvek úmyselný trestný čin alebo za nedbanlivostný trestný čin, ktorý spáchal v súvislosti s výkonom pedagogickej alebo odbornej činnosti. Bezúhonnosť sa preukazuje pred nástupom do zamestnania a okrem toho, že je splnenie je predpokladom prijatia do pracovného pomeru, je predpokladom aj pre jeho ďalšie trvanie. Zákon vo svojich ustanoveniach neupravuje konkrétnejšie lehotu, v ktorej by si zamestnanec mal splniť svoju oznamovaciu povinnosť ohľadne straty bezúhonnosti, resp. podania obžaloby voči nemu za spáchanie úmyselného trestného činu alebo trestného činu spáchaného z nedbanlivosti v súvislosti s výkonom pedagogickej činnosti, avšak má sa tak stať bezodkladne. V prejednávanej veci je nad všetky pochybnosti zrejmé, že žalobkyňa spáchala úmyselný trestný čin v štádiu pokusu, za ktorý bola právoplatne odsúdená a preto nemôže byť s poukazom na ust. § 9 ods. 1 zák. č. 317/2009 Z. z., bezúhonná. Odvolávka žalobkyne v tejto súvislosti na to, že jej trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s pedagogickou činnosťou je vzhľadom na charakter spáchaného trestného činu, ktorý bol úmyselný, nedôvodná. (...) odvolací súd poznamenáva, že určité pracovné pozície si vyžadujú splnenie osobitných predpokladov, medzi ktoré patrí aj bezúhonnosť zamestnanca. V danom prípade súd prvej inštancie na strane žalobkyne v súvislosti s jej právoplatným odsúdením za úmyselne spáchaný trestný čin v štádiu pokusu správne vyhodnotil, ako stratu bezúhonnosti v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 317/2009 Z. z., o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a z uvedeného dôvodu podanú žalobu žalobkyne zamietol. (...)“ (pozri body 17. a 18. rozsudku odvolacieho súdu), takéto právne posúdenie je v súlade s vyššie prezentovaným právnym názorom dovolacieho súdu a nepredstavuje tak nesprávne právne posúdenie veci. Odvolacím súdom zvolenú interpretáciu na vec sa vzťahujúceho právneho predpisu, na základe ktorej dospel k záveru, že žalobkyňa spáchala úmyselný trestný čin v štádiu pokusu, za ktorý bola právoplatne odsúdená, a preto nemôže byť s poukazom na ust. § 9 ods. 1 zák. č. 317/2009 Z. z., bezúhonná, považuje najvyšší súd za správnu a zodpovedajúcu zistenému skutkovému stavu. Odvolací (i prvoinštančný) súd jasne a dostatočne vysvetlil právne dôvody, pre ktoré žalobe žalobkyne nevyhovel a závery, ktoré prijal, logicky, primerane a zrozumiteľne vysvetlil, uviedol teda dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil ako po stránke skutkovej, tak aj po stránke právnej.

22. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jej nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

23. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.